

החברותא

ערש"ק פר' ראצ'ה "ג מנ"א תש"ס

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליין מס 131

זכרון להולכים

בס"ד

זוכרו של הרה"ח אברהם חיים ע"ה בנו של מוה"ר אשר יבלחט"א

נלב"ע לבית עולמו בדמי ימיו מ"ז מנחם אב תש"ס ת.נ.צ.ב.ה.

אמרו חז"ל (ברכות ה) אמר רבא ואיתימא רב חסדא אם רואה אדם שיסורין באין עליו יפשפש במעשיו שנאמר: נחפשה דרכנו ונחקורה ונשובה עד ה' (איכה ג). פשפש ולא מצא יתלה בבטול תורה שנאמר: אשרי הגבר אשר תיסרנו י-ה ומתורתך תלמדנו (תהלים צ"ד). ואם תלה ולא מצא - בידוע שיסורין של אהבה הם שנאמר: כי את אשר יאהב ה' יוכיח (משלי ג). את המאמר הנ"ל הסביר אברמיל ז"ל כדלהלן:

דוד המלך מביא ג' פסוקים הדומין זה לזה. ומכאובי נגדי תמיד (תהלים ל"ח). וחטאתי נגדי תמיד, (שם נ"א) שויתי ה' לנגדי תמיד (שם ט"ז). כלומר התמיד התגלה נגד דוד המלך בג' אופנים בכאב, בחטא, ובגלוי האלקות. ג' גלויים אלו עומדים נגד דוד המלך בהשוואה לג' האופנים האמורים בחז"ל. כאשר האדם רואה שיסורים באים עליו יפשפש במעשיו, כלומר אם מתקיים אצלו הפסוק: ומכאובי נגדי תמיד יקיים הפסוק: וחטאתי נגדי תמיד, אולי בגלל בטול תורה ומצוות היסורים באים עליו. אך אם לאחר שעשה חשבון הנפש ותלה בבטול תורה ומצוות ולאחר שהתוודע והתפלל מקירות הלב ועדיין היסורים ממשיכים לבא עליו, בידוע שהם יסורים של אהבה! כי הכל מאת השי"ת ומפי עליון לא תצא הרע והטוב, כמו שכתוב: שויתי ה' לנגדי תמיד. ע"כ.

היד ממאן לכתוב הלב ממאן להאמין שאכן החבר היקר והנערץ הרה"ח ר' אברהם חיים ע"ה שבק חיים לכל חי בדמי ימיו, אך מה נרויח אם נדחוק את העובדא הכאובה. מן הראוי להתאמץ ולעלות שירותי מלין לכבודו של הנפטר הדגול לזכרו ולע"נ.

הכרתי את אברמיל בהיותו בגיל הבר מצוה, אברמיל היה מתמיד עצום לא פסיק פומיה מגירסי ללא כל הגומה. היה מסוגל לשבת שעות על גבי שעות על מקום אחד ולשקוד על למודיו בעיון ובהתמדה. באותו תקופה שח לי הרא"ש שליט"א על עצמו שעד גיל שתים עשרה היה מתמיד והיה מסוגל ללמוד בעומק ובעיון. מגיל שתים עשרה לקחו ממני את הלמוד - כלומר את כח ההתמדה כדי לתת לי את הדרך (הכוונה שדרך הקושי שלו בלמוד היה צריך להאבק וכך קבל את הדרך) מה שנת דעתו הוא בזה שהכח הזה ניתן לאברמיל.

בהזדמנות אחרת אמר לי הרא"ש מהאט מיר אויסגטאן נאקעט (הפשטו אותי ערום) הייתי מסוגל ללמוד בהתמדה הייתי מסוגל להתפלל בפני העמוד וכו' הכל נלקח ממנו כדי שנוכל לקבל את הדרך המבוססת על הכרת השפלות וחוסר היכולת. אברמיל קבל את כח התפלה.

המסירות נפש של אברמיל למען פעולות החסד והחנוך של יד עזרה - אור ירושלים לא ידעו גבול. לתת דבר חזוק שיחת חזוק - זה אברמיל. הקשב של אברמיל כשהיו מתעצצים אתו היה נפלא. התשובות היו קצרות ומוטעמות בטוב טעם. לא פעם תיאר לי באיזה קשיים היה עליו להתמודד כאשר היה נוסע לחו"ל סמוך לעונת האביב לגייס כספים מתורמים מחברים ומידידים עבור מבצע "קמתא דפסחא" שהתקיים בשעתו בממדים נרחבים מאד (יד עזרה היתה בשעתו כמעט הארגון היחידי שדאג לקמתא דפסחא המוני).

החבר הר"ר דוד דרלי הי"ו בודאי זוכר לטובה את אברמיל שגייס בתקופה הראשונה של התיסדות פעילות הקודש בעיה"ק טבריה בהקמת שעורי תורה ומועדונים לבנות (תורה ודעת מירושלים החזיק את כתות הבנים) ובכל שלש שבועות היינו ממיצים לטבריה לעקוב מקרוב אחר הבעשה.

מי שזכה לשמוע את תפלותיו הזכות של אברמיל ואת נגינותיו המרגשות זכה להתבשם בהשראה המיוחדת שאברמיל השרה בכח הגעגועים ושברון הלב האמיתי. בשנים האחרונות כחר אברמיל בשתיקה ובהסתגרות כך שהחברים אשר מקרוב באו לא זכו לאותן התחושות הנפלאות שהחברים הותיקים זכו.

אבל יחיד עשי לך. הלך מאתי חבר נאמן חבר אמיתי חבר שלימד אותי תורה ומדות בחביבות מיוחדת. ימים ולילות היינו בצותא חדא בנסיעות למקומות הקדושים ביציאות בשדה. הצעד הראשון בהבנת הגמ' (בלמוד עצמאי) הורדתי מאברמיל. דרכו הכרתי את הרא"ש שליט"א. וכו' וכו'.

איתא במדרש רבא (בראשית ט) טוב מאד זו מדת היסורין שעל ידיה הבריות באים לחיי העוה"ב. וכן איתא במדרש שו"ט צא וראה איזה הוא דרך שמביאה את האדם לחיי עוה"ב אלו היסורין. יסורין הממרקין עוונותיו של אדם (ברכות ה) יסורין שמביאה את האדם לחיי עוה"ב בודאי מתלווים אל אברמיל אל צור מחצבתו.

בקשתנו ותפלתנו היה נא מליץ יושר לאביך הגדול יבלחט"א לבני המשפחה ולחברים ולכל בית ישראל הנתונים בצרה וכו' להשמע בכל טוב בחומר וברוח. ונוזכה לגלוי השכינה השתא בעגלא ובזמן קריב.

(הכותב בדמע יהודה ליב פרוש)

שחת הרא"ש כ"ח ניסן תשכ"ז על ציון אבא של הרא"ש נכתב ע"י הרל"ם ל"פ הכותב.

נתן אות לקין שלא ינוק.

והנה אם העזרה של הקב"ה תבא מתוך הכרת השפלות אוי למרות שהקב"ה עוזר כי את שפל דכא אשכון בכ"ז עדיין יש הרגשה לא טובה וזו ההרגשה של כסופא דנהמא. וא"כ איך נוכל אנו שפלים ונבזים לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו למרות מצבנו השפל ואיך אפשר להנות מזו השכינה בלי ההרגשה של נהמא דכסופא? התירוץ הוא "אחדות"!

כל העבודה של האדם הוא רק ע"י אחדות כי בודאי אין אנו רואים את עצמנו משנים את הטבע של: יצר לב האדם רע מנעוריו - לפתח חטאת רובץ ובמה יהיה לנו הכח להתגבר על ההרגלים הרעים ועל התכונות הרעות? אלא שאם נתאחד נוכל להמליך את הקדושה אפילו בגהנום. ואדרבה אם נמליך את הקדושה בגהנום יהיה נחת רוח לקדושה יותר מבמקום אחר. כי עי"ז שממליכים את הקדושה בגהנום אנו מקיימים את הפסוק: גם שם ידך תנחני ותאחזני ימינך. ומגלים שגם בתוך השלילי יש חיובי. אמנם דבר זה לא יתכן רק כאשר נהיה באחדות ואם אין אחדות אבוד הכל... להתחזק לא נוכל כי ההרגל הרע ממאן להשתחרר, לפרסם את ה' מתוך מצבו גם כן אי אפשר כי האדם שקוע בתוך הטנופת וקשה לו להודות בשפלותו כמו שקרה לקין. לכן צריך האדם להשקיע הרבה עבודה למען האחדות, וכאשר נהיה באחדות נגיע למקומות כאלו שהאדם בלעדי האחדות אינו מסוגל להגיע ושם נמליך את הקדושה...

כאשר אנו מדברים בענין האחדות עלינו לדעת שענין האחדות הוא ענין קשה מאד ולכן לא לרמות את עצמנו כאלו אנו מסוגלים בקלי קלות להגיע לאחדות. הדבר אינו כן עלינו לדעת שאי אפשר להתאחד רק להרף עין כי אנו תחת השפעת הסט"א שהוא הפירוד. והסט"א אינו מאפשר לאחדות להחזיק מעמד זמן רב (כי אז הסט"א -

האדם צריך להרגיש בעצמו איך שהוא שפל ונבזה. הלא אין אנו שונים מקין. ובקין אנו רואים שכל מה שנדרש הוא שיכיר שפלותו. בשעה שקין הביא את קורבנותיו לה' הביא את הגרוע מפרי האדמה קרבן לה' וחשב שהוא הצדיק הגדול ביותר כי הלא קין הקדים להקריב לפני הבל אחיו. וכשראה קין שהשי"ת קבל את הקרבן של הבל ולא את קרבנו היה צריך מיד להכיר את המציאות האמיתית איך שהוא שפל ונבזה בזה שהביא את הגרוע מקרבנותיו. ולמעשה לא ראינו שקין למד מוסר, אדרבה קין כעס, כמו שכתוב ויחר לקין מאד ויפלו פניו. הקב"ה מנסה להעיר את קין ממחשבותיו כדי שיעשה תשובה נפש אמיתי ואומר לו: למה חרה לך ולמה נפלו פניך הלא אם תשפר דרכך יהיה לך כל טוב ואם לאו לפתח חטאת רובץ ואלו תשוקתו. וקין - במקום ללמוד מוסר ולהכיר שפלותו הגביר את כעסו עד שקם על הבל אחיו והרגו. וגם אז במקום לתפוס מה עשה עדיין ממשיך במריו. הקב"ה נכנס עמו בדברים אולי ישוב יכיר בשפלותו ויגיד חטאתי ובוזה יפתח פתח של חרטה ותקון החטא. ובפועל ניסה להתחמק באמרו השומר אחי אנכי? ורק שהקב"ה נתן על הראש ואמר ארור אתה מן האדמה וכו' אז נבהל ואמר גדול עוני מנשוא? והקב"ה מיד מבטיח לו לכן כל הורג קין שבעתים יוקם. כל הבעיה של קין היה על אביסלע זיך קענען (קצת להכיר את עצמו) ואז לא היה חסר לו כלום.

האמת - אז מאיז טאקע גארנישט (האמת שאנו אכן כלום) וכל תפקידנו להכיר שפלותנו וכל הישועה הצפויה לנו הוא רק ע"י שיכיר את האפסיות שלנו ורק אז נזכה להגנה של הקב"ה. כמו שקין היה צריך להכיר שפלותו. כל זמן שלא הכיר שפלותו הלך והסתבך ומיד שהכיר שפלותו הקב"ה

והנה כמו שלקין היתה נטיה לראות את עצמו כצדיק הגדול ביותר - מחמת עצם העובדא שהקריב קרבנו לה' - ורק לאחר שלא התקבל הקרבן התחיל להבין שאינו כ"כ צדיק גדול. כן אנו נוטים לראות את עצמנו כצדיקים אמיתיים ואנו עלולים להסתבך קשות. לכן לא לרמות את עצמנו ולדעת האמת שעדיין עוד לא התחלנו ללכת בדרך ה'. לכאורה התביעה היא פי כמה וכמה יותר ויותר אחרי שאנו מדברים כל כך הרבה על עניי עבודת ה' ובכל זאת עדיין לא התחלנו. אמנם אל לנו להתיאש כי עצם המחשבה והרצון לעבוד את ה' יש בה כח שתתן אותותיה לאיזה הרף עין של עבודה עצמית, איזה הרף עין של אחדות. אין לנו מושג הערך הגדול מה שהרף עין עושה איזה השפעה ההרף עין הזה משפיע. לעומת זאת עלינו להיות מאד זהירים מפירוד כי כמו הרף עין של אחדות גורמת השפעות טובות גדולות. כך דמיון של פירוד כבר מפריד את החבר אפילו שהחבר לא שמע כלל כבר בכוחו להזיק לחבר. (וכ"ש פירוד ממש ח"ו).

נמצא שבעבודה העצמית קשה מאד הן בהכרת השפלות הן בקשרי החברות והן ברבוי התפלה. ורק מחמת הדקות של הדברים מבין האדם ומכיר שאין לו כל יכולת לעשות וכל מה שנעשה הוא רק בס"ד כמו שכתוב ומלכותו בכל משלה. אלץ איז רבש"ע (הכל רבש"ע).

(אמר הכותב: מתוך העתקת המאמר הנ"ל עולה שביום ו' כ"ח נסן תשכ"ד הלך הרא"ש לקבר אמו ביארצייט (בגבעת רם) כך שאת המאמר שכתבנו בחברותא פרשת מט"ו חלק-א- וב-ואתחנן חלק-ב- היה בעת הליכתו לגבעת רם ולא בהליכתו להר ציון כמו שכתבתי שם, ואת המאמר הנ"ל אמר על הקבר).

את מזמורי התהלים סיים במזמור צב ואמר שהפסוק להגיד בבוקר חסדך הוא סוף התהלים. (אולי התכוון ששבת הוא בחינת מלאכתו עשויה).

בעת שתית הלחיים אמר "לחיים די נשמות". שרו הנגון: מלך רחמן רחם עלינו. בשיחתו הציע שילכו כל יום למקוה ולפחות ביום ששי אם אפשר.

שהוא הפירוד - יעלם מהמציאות) אלא שבאותו הרף עין אפשר לתקן הרבה. נוכל לתקן את הפגמים של כל אחד ואחד ונוכל לתקן את הבריאה בכללותה. לתקן עולם במלכות שד"י ואז יכירו וידעו כל יושבי תבל כי לך תכרע כל ברך תשבע כל לשון.

העבודה באחדות זוהי בעצם עבודה של תמימות ובעבודה בתמימות נוכל למשוך נשמות ערטילאיות שלא יודעות אפילו מה זה רבש"ע. נשמות אלו משוטטות בעולם ומחכים שימצאו בעולם הזה נשמות שיהיו מוכנים למשוך אותם. והכח שיש לנשמות למשוך אותם הוא רק בכח התמימות. ותמימות ניתן להשיג בכח האחדות כנ"ל.

התיקון מה שעושים בכח האחדות והתמימות הוא בכח רבוי התפלה והשתפכות הנפש. כמדבר איש אל אחיו. את הנשמות הערטילאיות יותר קל לתפוס בשדות ששם הרוחות יותר נקיות לכן צריכים לצאת לשדה ולהרבות בתפלה והשתפכות הנפש כמדבר איש אל רעהו. ובכח האחדות התמימות והשתפכות הנפש נתקן את אשר פגמנו ונתקן את הבריאה בזה שנמשוך את הנשמות הערטילאיות אל תיקונם. התפלות והשתפכות הנפש יכולות להיות גם בעיר. אך התועלת בעיר פחותה כי קשה לתפוס את הנשמות הערטילאיות חוץ מצדיקים אמיתיים אשר מסוגלים בכל מקום ובכל עת לשוט ממקום למקום כי אצל הצדיקים האמיתיים לית אתר פנוי מנייה שלא יפרסם את שם ה' לכך מסוגל הצדיק להתחבר אל הקדושה ואל תקון הבריאה בכל מקום.

הדרך שאנו הולכים בה הוא דרך של אנשים פשוטים הדבקים אל הרבש"ע מתוך שפלותם בכח האחדות ורבוי התפלה. אמנם חובה עלינו לדעת שבדרך הזאת מהלכים צדיקים אמיתיים אשר מפיחם אנו חיים ומהם אנו מקבלים את הכח להחזיק מעמד בכל הנסיונות והמשברים ובלעדיהם לא היינו מסוגלים ללכת אפילו צעד אחד. והוא בחינת הכאת משה על הים. (כלומר אף שקריעת ים סוף בפועל היה המסירות נפש של נחשון בן עמינדב והאחדות של כלל ישראל מכל מקום היו זקוקים לצדיק האמת משה רבנו להכות במטהו על הים).

פנינים יקרים

ראה אנכי נותן לפניכם היום וכו'. מה שהתחיל קודם בלשון יחיד "ראה" ואח"כ אמר בלשון רבים "לפניכם". נראה לי לפרש כי ידוע שכל ישראל ערבין זה לזה... וזהו אולי מה שאמר משה "ראה" אתה היחיד ראה שאת הברכה שאנכי נותן לך אם תשמע לי אנכי נותן גם לפניכם לכולכם שע"י הערבות שלך אתה מזכה גם את האחרים. וקללה אם לא תשמע לי אתה תגרום לכך שגם האחרים יסבלו בגללך כי אתם ערבים זה לזה לשמור מצוות ה'.

וכל בניך למורי ה' ורב שלום בניך (הפמרת ראה) הקשר בין למוד לשנאת חנם מוסבר בשם החיד"א שלא חרבה ירושלים אלא בשביל שבטלו בה תנוקות של בית רבן. ולא חרבה ירושלים אלא מפני שנאת חנם הרי שצריכים התחזקות גם בלמוד התורה וגם בשלום ואחדות. וזהו מה שאמר הכתוב: וכל בניך למורי ה' כאשר כל בניך לא יבטלו מדברי תורה ורק שלום בניך וגם יהיה שלום ושלוה ביניהם או יקיים ההבטחה שהנאולה בו תבא במהרה.

ונתן לך רחמים ורחמך (יג' יח) אל לך לחשוש מכך שלאחרי הריגת עיר שלמה של אנשים נשים ומפ' תסגל לעצמך טבע של אכזריות שכן התורה מבטיחה לך ונתן לך רחמים מכיון שאתה עושה זאת למען רצון השי"ת וכבוד שמים לא ישחית המעשה את מדותיך אלא אדרבא עוד יחון אותך השי"ת במידה של רחמנות.

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה את הברכה אשר תשמעו וכו'. תשמעו פירוש מלשון אסיפה ר"ל שתאספו ביחד וממילא מתברך כל אחד ואחד וכו' בכל עת והיום תאספו ביחד, כי בכל פעם שמאסף עצמו ביחד הוא מרויח בחינה אחרת חדשה וטובה יותר מכראשונה.

השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל וכו'. בכל דור ודור יש צדיקים כאלו שהם צנצנת המן והדור ילמדו מהם אמונה ובטחון. הנה ש"ק שנצטוו שלא לעשות שום מלאכה מורה על האמונה ובטחון להאמין בהשי"ת שהוא זן ומפרנס וכו', וכן שמיטה שהיא שנה שלמה ישתוקק מתי יגיע שנת השמיטה ואז ממילא לא ידע עינו באחיו האביון וכו', וזהו השמר לך - רק חזק עצמך באמונה ובטחון כנ"ל.

לא תעשון כן לה' אלקיכם (יב, ד) אומרים בדרך מליצה לפני השי"ת אין עושים 'כן' דהיינו מאחר שפלוני עשה כך אני מחקה אותו אלא עלי לעשות מתוך נסיה עצמית. כיוצא בזה מפרשים מה שמצינו בגמרא הרכה עשו כרשב"י ולא עלתה בידם (ברכות לה) לפי שחיקו את מעשיו של רשב"י לכך לא עלתה בידם אבל מצד עצמם לא היו נוטים למדרגה זו ולכך לא עלתה בידם.

לשכנו תדרשו ובאת שמה (יב, ח) תדרשו מלשון שאיפה - אם תדרשו ותשאפו להתקרב למשכן ה' וראי יה' ה' בעזרתך ובאת שמה, שכן הבא למהר מסייעין אותו.

לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת (יד) צריך אדם מישראל להאמין בהשגחת הנפש שאין הגוף אלא לבוש לנפש הקיימת לנצח ולכן אין להצטער על המת יתר על המדה, ודו"ק. (רמב"ן)

אחרי ה' אלקיכם תלכו (יג) במדה ואנו רואים את עצמנו בבחינת אחרי מופלג שהננו רחוקים עדיין מהשי"ת בה במידה עולים אנו לזכות ו"בו תרבקו", כפי שאמר הכתוב קרוב ה' לנשברי לב ...

יו"ל ע"י
מסכת הדברותא
שני 3
מל: 02-5829688
פקס: 02-5325477
תד: 5080
ירושלים 91050

כוס תנחומים

למו"ר הרא"ש שליט"א

בפטירת בנו יחידו מחמד עינו הר"ר **אברהם חיים ז"ל**

לכל המשפחה הנכבדה

ולכל החברותא

המקום ינחם אותם ואת כל החברים

ובתפילה שהקב"ה ישלח רפואה שלמה

למו"ר הרב ר' **אשר בן חיה רבקה דבורה** שיחי' לאורך ימים ושנים טובים

עמו נצער לקבל פני משיחינו

ונזכה לראות בבשורת יקיצו וירננו שוכני עפר

ובבנין בית שלישי ננוחם במהרה כימנו אמן